

Sylabus przedmiotu

Przedmiot:	Archeologia powszechna cz. V (średniowiecze)
Kierunek:	Archeologia, I stopień [6 sem], stacjonarny, praktyczny, rozpoczęty w: 2012
Rok/Semestr:	III/5
Liczba godzin:	30,0
Nauczyciel:	Dzieńkowski Tomasz, dr
Forma zajęć:	ćwiczenia
Rodzaj zaliczenia:	zaliczenie na ocenę
Punkty ECTS:	3,0
Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS (łącznie liczba godzin w semestrze):	5,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie konsultacji 30,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie zajęć dydaktycznych 5,0 Przygotowanie się studenta do zajęć dydaktycznych 10,0 Przygotowanie się studenta do zaliczeń i/lub egzaminów 10,0 Studiowanie przez studenta literatury przedmiotu
Metody dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia przedmiotowe • dyskusja dydaktyczna • klasyczna metoda problemowa • konsultacje • objaśnienie lub wyjaśnienie • z użyciem komputera
Zakres tematów:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obraz kultury wczesnosłowiańskiej w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem Lubelszczyzny (pojawienie się Słowian w 2 połowie V wieku, model kultury wczesnosłowiańskiej, młodsza faza: kultura Sukow-Dziedzice, obrządek pogrzebowy, układ i lokalizacja osad, stanowiska wczesnosłowiańskie na Lubelszczyźnie-Lublin, Zubowice, Perespa, Horodysko). 2. Wczesnosłowiańskie grody - założenia typu Haćki, Szeligi, Zimno (funkcja, budowa, położenie, zabytki, analogie). 3. Grody plemienne (funkcja, budowa wałów, wielkość, plan, datowanie. Najstarsze grody - Trzcinica i Chodlik oraz Tarnów, Busówno - opis). 4. Początki państwowości polskiej - X wiek przełom w Wielkopolsce (badania grodzisk z terenu Wielkopolski, datowania dendrochronologiczne, fazy podboju i fazy rozwoju przestrzennego, przykłady Gniezna i Kalisza, Ostrów Lednicki i Giecz). 5. Lubelszczyzna u progu państwowości polskiej. Formowanie się wschodniej granicy monarchii piastowskiej (badania grodzisk, organizacja terytorialna). 6. Architektura wczesnopiastowska - założenia rezydencjalne i sakralne w Poznaniu, Gieczu, na Ostrowie Lednickim, Krakowie i Przemyślu. 7. Okres wczesnopaństwowy - pogranicze kulturowe Polski i Rusi. Problematyka badawcza.
Forma oceniania:	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia praktyczne/laboratoryjne • końcowe zaliczenie pisemne • obecność na zajęciach • zaliczenie praktyczne
Warunki zaliczenia:	Obecność i aktywność. Zaliczenie testu końcowego z materiału omawianego i analizowanego na zajęciach.

Literatura:	<p>Buko A., <i>Ceramika wczesnopolska. Wprowadzenie do badań</i>, Wrocław, 1990.</p> <p>Buko A., <i>Archeologia Polski wczesnośredniowiecznej</i>, Warszawa, 2005.</p> <p>Buko A., Dzieńkowski T., Kusiak J., <i>Próba datowania ceramiki wczesnośredniowiecznej metodą termoluminescencji: przykład badań zespołu grodowego w Busównie</i>, <i>Archeologia Polski</i>, t. 53, z. 1, 2008, s. 25-49.</p> <p>Dulinicz M., <i>Kształtowanie się Słowiańszczyzny Północno-Zachodniej</i>, Warszawa, 2001.</p> <p>Dymaczewski A., <i>O systematyce typologicznej w archeologii</i>, „<i>Slavia Antiqua</i>” 15, 1968, s. 263-274.</p> <p>Hoczyk-Siwkowska S., <i>Chronologia ceramiki wczesnośredniowiecznej (VI-IX w.) z Lublina</i>, <i>Slavia Antiqua</i>, t. 25, 1978, s. 189-223.</p> <p>Kurnatowska Z., <i>Główne momenty w rozwoju wczesnośredniowiecznego garncarstwa polskiego</i>, <i>KHKM</i>, r. XXI: 1973, nr 3, s. 435-447.</p> <p>Kóčka-Krenz H., <i>Biżuteria północno-zachodnio-słowiańska we wczesnym średniowieczu</i>, Poznań 1993.</p> <p>Nowakowski A., <i>Uzbrojenie średniowieczne w Polsce (na tle środkowoeuropejskim)</i>, Toruń 1991.</p> <p>Parczewski M., <i>Początki kultury wczesnosłowiańskiej w Polsce. Krytyka i datowanie źródeł archeologicznych</i>, Wrocław 1988.</p> <p>Strzyż P., <i>Uzbrojenie we wczesnośredniowiecznej Małopolsce</i>, Łódź, 2006.</p> <p>Wołoszyn M., <i>Archeologiczne zabytki sakralne pochodzenia wschodniego w Polsce od X do połowy XIII wieku (wybrane przykłady)</i>, [w:] <i>Cerkiew – wielka tajemnica. Sztuka cerkiewna od XI wieku do 1917 roku ze zbiorów polskich</i>. Katalog wystawy, Gniezno 2001, s. 25-45.</p> <p>Wołoszyn M., <i>Między Gniezmem, Krakowem a Kijowem. Archeologia o wczesnośredniowiecznych relacjach polsko-ruskich i formowaniu polsko-ruskiego pogranicza</i>, [w:] <i>U źródeł Europy Środkowo-Wschodniej: pogranicze polsko-ukraińskie w perspektywie badań archeologicznych</i>, Rzeszów, s. 177-206.</p> <p>Żaki A., <i>Archeologia Małopolski wczesnośredniowiecznej</i>, Wrocław 1974.</p>
Modułowe efekty kształcenia:	<p>01 ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych osiągnięciach oraz podstawowych prawidłowościach rządzących rozwojem kultury ludzkiej z zakresu pradziejów i okresu wczesnohistorycznego ziem polskich na tle Starego Świata</p> <p>04 umie samodzielnie pozyskiwać wiedzę z literatury krajowej i obcej, formułować i wyrażać własne poglądy, podejmować dyskusję nad wybranymi problemami archeologii, rozwijać swoje umiejętności badawcze i praktyczne (formułowanie, analiza problemów oraz dobór metod i narzędzi badawczych, krytyczne podejście do źródeł i hipotez, opracowanie i prezentacja wyników) pozwalające na rozwiązywanie typowych problemów w archeologii, korzystając ze wskazówek opiekuna naukowego</p> <p>06 potrafi przygotowywać wystąpienia ustne oraz konstruować różne formy prac pisemnych w oparciu o pozyskaną wiedzę praktyczną i teoretyczną w języku ojczystym i obcym, dotyczących zagadnień szczegółowych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł archeologicznych; merytorycznie argumentować z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułować wnioski</p> <p>07 potrafi identyfikować, analizować i interpretować źródła archeologiczne oraz interpretować obserwacje terenowe i archeofakty w aspekcie interakcji człowiek-środowisko</p> <p>08 ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju</p> <p>09 potrafi współdziałać i pracować w zespole, według celów i wskazówek kierującego, przyjmując w niej różne role, umiejętnie formułując priorytety służące realizacji określonego przez siebie i grupę celu</p>